



Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Voor woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en centra voor
dagverzorging met bijkomende erkenning

Versie
1.4

Publicatiedatum
20 mei 2025

DEPARTEMENT
ZORG

www.departementzorg.be

INHOUD

1	DEFINITIES EN AFKORTINGEN	3
2	INLEIDING	4
3	DE ZORGKASSENCOMMISSIE	5
4	OUDERENVOORZIENINGEN	6
4.1	Woonzorgcentra en centra voor kortverblijf	6
4.2	Centra voor dagverzorging met een bijkomende erkenning	6
5	PROCEDURE BIJ DE CONTROLE DOOR DE ZORGKASSENCOMMISSIE IN WOONZORGCENTRA, IN VOORKOMEND GEVAL MET BIJHOREND CENTRA VOOR KORTVERBLIJF	7
5.1	Selectie van de voorzieningen	7
5.1.1	Eerste selectie	7
5.1.2	Tweede selectie	7
5.1.3	Onaangekondigde selectie	7
5.2	Aankondiging van de controle door de zorgkassencommissie	7
5.3	Vorbereiding van de controle door de ouderenvoorziening	8
5.4	Aantal en selectie van de te onderzoeken bewoners	9
5.5	Onderzoek van de bewoners	9
5.6	Mededeling van de inwerkingtreding van de beslissingen	10
5.7	WIJZIGINGEN AFHANKELIJKHEIDSCATEGORIEËN NA CONTROLE DOOR DE ZORGKASSENCOMMISSIE	11
5.8	BEROEPSMOGELIJKHEDEN TEGEN DE BESLISSINGEN	11
5.8.1	Intern beroep	11
5.8.2	Extern beroep	12
6	BEREKENING VAN DE KAPPA EN DE FINANCIËLE SANCTIE	13
6.1	op significante wijze de indicatiestelling verkeerd gebruiken	13
6.2	berekening van de corcondantiecoëfficiënt ‘KAPPA’	13
6.3	financiële weerslag van significant verkeerd toepassen van de schaal	15
6.4	mededeling van de kappa en financiële weerslag	16

1 DEFINITIES EN AFKORTINGEN

Agentschap	Het agentschap voor de Vlaamse sociale bescherming
BVR VSB	<u>Besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming</u>
Digitaal platform Vlaamse sociale bescherming – uitgebreid met een module eWZCfin	Het digitaal platform Vlaamse sociale bescherming dat de digitale communicatie mogelijk maakt tussen ouderenvoorzieningen en zorgkassen. Zowel de opnameberichten, indicatiestellingen en facturen zullen via eWZCfin worden verwerkt. eWZCfin bepaalt de afhankelijkheidscategorie op basis van de indicatiestelling.
Kappa	De concordantiecoëfficiënt kappa gaat na of ouderenvoorzieningen de indicatiestelling op een problematische wijze of significante wijze verkeerd toepast door de indicatiestellingen van de ouderenvoorzieningen te vergelijken met de indicatiestellingen van de zorgkassencommissie.
KATZ-schaal	De indicatiestelling om de verminderde zelfredzaamheid te meten van de bewoners van ouderenvoorzieningen.
Ouderenvoorziening	Een woonzorgcentrum, een centrum voor kortverblijf of centrum voor dagverzorging met een bijkomende erkenning.
VSB	Vlaamse sociale bescherming

5 PROCEDURE BIJ DE CONTROLE DOOR DE ZORGKASSENCOMMISSIE IN WOONZORGCENTRA, IN VOORKOMEND GEVAL MET BIJHOREND CENTRA VOOR KORTVERBLIJF

5.1 SELECTIE VAN DE VOORZIENINGEN

5.1.1 Eerste selectie

Het agentschap maakt elke maand een willekeurige selectie van 10% van de woonzorgcentra, in voorkomend geval met de bijbehorende centra voor kortverblijf, per provincie. In de loop van de maand van de eerste selectie, stuurt het agentschap een brief naar de geselecteerde ouderenvoorzieningen waarin zij worden ingelicht dat zij mogelijks de volgende maand een controle zullen krijgen.

5.1.2 Tweede selectie

Het agentschap zal vervolgens een aantal ouderenvoorzieningen selecteren uit de lijst van de eerste selectie. Daarbij wordt rekening gehouden met de geografische spreiding en het aantal entiteiten waarvoor die voorzieningen zijn erkend.

De ouderenvoorzieningen uit de tweede selectie zullen effectief gecontroleerd worden door de zorgkassencommissie.

5.1.3 Onaangekondigde selectie

De zorgkassencommissie kan steeds zonder voorafgaande aankondiging gerichte controles verrichten in alle ouderenvoorzieningen. De ouderenvoorziening zal in dat geval geen brief “eerste selectie” ontvangen. De voorziening zal enkel de aangetekende brief, maximum 10 kalenderdagen voor het bezoek, met de datum van controle ontvangen. Er wordt geen rekening gehouden met de aanpassingen van de afhankelijkheidscategorieën tussen de datum van ontvangst van de aangetekende brief en de dag van de controle door de zorgkassencommissie.

De ouderenvoorzieningen mogen in deze periode geen wijzigingen in afhankelijkheidscategorieën meer doorgeven. De ouderenvoorzieningen dienen het lokale team van de zorgkassencommissie aan het begin van het bezoek in te lichten van eventuele wijzigingen bij bewoners binnen deze periode.

5.2 AANKONDIGING VAN DE CONTROLE DOOR DE ZORGKASSENCOMMISSIE

De voorzitters van de lokale teams van de zorgkassencommissie sturen maximum 10 kalenderdagen voor het bezoek een aangetekende brief naar de geselecteerde ouderenvoorzieningen (tweede selectie) met de datum van controle.

De datum van de aangetekende brief is belangrijk. In het kader van het onderzoek naar het significant verkeerd toepassen van de indicatiestelling (Katz-schaal) wordt er geen rekening meer gehouden met de

De ouderenvoorziening stelt de zorgkassencommissie in staat de bezoeken af te leggen die ze voor het

Op de dag van het bezoek moet de ouderenvoorziening de volgende lijsten ter beschikking stellen van de

1. Twee lijsten van alle bewoners (per team één lijst) aangesloten bij een zorgkas op de dag van

- Zoals u kan lezen onder punt e) moet voor alle bewoners (ongeacht de

2. Een lijst onder gesloten omslag van alle bewoners aangesloten bij een zorgkas

De bewoners zullen op de dag van controle onderzocht worden door twee teams van de zorgkassencommissie. Elk team moet worden bijgestaan voor bijkomende uitleg indien nodig, door een persoon van de ouderenvoorziening. Bij voorkeur zijn dit personen die deel uitmaken van het verzorgingsteam en beantwoordt aan de kwalificatie zorgkundige, verpleegkundige of paramedicus. Deze persoon dient de bewoners goed te kennen, vooral op vlak van verzorging. Na elke evaluatie kan elk controleteam de persoon van het verzorgingsteam die hen vergezelt, op de hoogte brengen van de gedane vaststellingen over de bewoner en luisteren naar de argumenten die het personeelslid aanhaalt.

Het individuele dossier van de bewoner moet in geval van twijfel geraadpleegd worden, of wanneer het verzorgingspersoneel hiernaar verwijst.

Om het vertrouwelijke karakter van de dialoog met de leden van het verzorgingsteam te bewaren, zal de beheerder of directeur van de ouderenvoorziening de evaluaties door de zorgkassencommissie niet bijwonen, behalve indien deze persoon ook deel uitmaakt van het verzorgingsteam en meegewerkt heeft aan de opstelling van de indicatiestellingen.

5.4 AANTAL EN SELECTIE VAN DE TE ONDERZOEKEN BEWONERS

In een ouderenvoorziening van 50 of minder bewoners, worden alle bewoners onderzocht, met uitzondering van de bewoners met de diagnose 'Cat Cc/MS/ALS/Huntington'. Indien er in totaal meer dan 50 bewoners aanwezig zijn, wordt minstens 20% van de bewoners onderzocht met een minimum van 50 bewoners.

In grotere ouderenvoorzieningen waarbij niet alle bewoners moeten worden onderzocht, gebeurt de selectie van de te onderzoeken bewoners op een willekeurige wijze. De zorgkassencommissie zal in het bijzijn van een vertegenwoordiger van de ouderenvoorziening een willekeurige letter uit het alfabet kiezen.

Meer concreet wordt aan de hand van de alfabetische bewonerslijst die door de ouderenvoorziening is ter beschikking gesteld, het nodige aantal bewoners onderzocht, te beginnen met de naam die begint met de gekozen letter, of bij gebreke daaraan, met de bewoner van wie de naam begint met de eerstvolgende letter uit het alfabet.

De zorgkassencommissie zal op basis van de geselecteerde bewoners een taakverdeling opstellen.

5.5 ONDERZOEK VAN DE BEWONERS

Het onderzoek van de bewoners moet verlopen volgens een aantal principes:

- de bewoners worden onderzocht, zonder voorafgaandelijke kennis van de score en de categorie die de voorziening heeft ingediend en die van toepassing was op de datum van de aankondiging van het bezoek (datum van ontvangst van het aangetekend schrijven);
- bij het onderzoek kan rekening worden gehouden met alle info die ter beschikking is (zonder vermelding van Katz-score en categorie). Daartoe is de aanwezigheid van het zorgpersoneel aangewezen;
- de beslissing wordt in consensus genomen door het team van de zorgkassencommissie; de voorzitter van het team van de zorgkassencommissie tekent deze beslissing.

Om de privacy van de bewoners te respecteren en voor een betere betrouwbaarheid van de controle is het aan te bevelen dat deze controles in de vertrouwde leefomgeving van de bewoners worden uitgevoerd, bij voorkeur in hun kamer.

Voor de bewoners die zijn ingedeeld in de afhankelijkheidscategorie D of Cd op basis van een gespecialiseerd diagnostisch bilan dementie, zal de zorgkassencommissie nagaan of de datum van het gespecialiseerd diagnostisch bilan voor dementie dat is opgesteld door een arts-specialist in de neurologie, geriatrie of psychiatrie, wel degelijk is vermeld in het verzorgingsdossier. Als dat niet het geval is, worden die bewoners opnieuw ondergebracht in de afhankelijkheidscategorie die overeenstemt met hun fysieke en psychische afhankelijkheid tijdens het bezoek.

De evaluatie van gedesorienteerde patiënten is gebaseerd op meerdere elementen. In geval van twijfel binnen het controleteam over de toepassing van een score 2 of 3 voor desoriëntatie, kan de MMSE-vragenlijst gebruikt worden. Als het controleteam zelf vaststelt dat de bewoner een resultaat behaalt dat lager ligt dan of gelijk is aan 18/30, zal de score 3 worden gegeven.

De bewoners met de diagnose Multiple Sclerose (MS), Amyotrofische Laterale Sclerose (ALS) of ziekte van Huntington en de bewoners die tot afhankelijkheidscategorie Cc behoren, zullen niet door de zorgkassencommissie gecontroleerd worden omdat Vlaanderen niet bevoegd is voor deze bewoners.

5.6 MEDEDELING EN INWERKINGTREDING VAN DE BESLISSINGEN

Op het ogenblik dat het team van de zorgkassencommissie zijn beslissingen heeft genomen, moeten die worden meegedeeld aan de ouderenvoorziening. Dit kan op twee manieren gebeuren.

Ofwel worden de beslissingen op dag zelf meegedeeld en tekent de verantwoordelijke van de ouderenvoorziening of een gemandateerde medewerker ter plaatse voor ontvangst het document met de beslissingen van zorgkassencommissie. Deze mededeling op het einde van het bezoek kan geen aanleiding geven tot nieuwe discussies over individuele gevallen. Ofwel worden de beslissingen nadien overgemaakt aan de ouderenvoorziening via een aangetekend schrijven.

Het volstaat dat één lijst wordt opgemaakt met enkel de aanpassingen met daarop de volgende gegevens:

- Identificatie van de bewoner;
- De nieuwe scores (8 cijfers) en de nieuwe categorie.

Alle individuele schalen van alle gecontroleerde bewoners (ook degenen waar er geen aanpassing van categorie is) worden door de zorgkassencommissie aan het secretariaat van de zorgkassencommissie overgemaakt.

De beslissingen van de zorgkassencommissie treden steeds **in werking vanaf de dag die volgt op de dag van het onderzoek**, ook al worden de beslissingen achteraf via aangetekend schrijven verstuurd.

Ook aan het agentschap worden de afhankelijkheidscategorieën van de gecontroleerde bewoners meegedeeld om de kappa en de eventuele financiële sanctie te berekenen. Het gaat om enerzijds de afhankelijkheidscategorieën op de datum van de aangetekende brief (zie punt 5.2.) en anderzijds de afhankelijkheidscategorieën zoals die door de zorgkassencommissie werden vastgesteld na het onderzoek ter plaatse.

Voorbeeld:

Een ouderenvoorziening wordt op 15 januari 2025 gecontroleerd. De nieuwe categorieën vastgesteld door de zorgkassencommissie worden op de dag van controle gecommuniceerd aan de ouderenvoorziening en treden in werking op 16 januari 2025. De ouderenvoorziening kan dus tot 4 februari 2025 (15 werkdagen gerekend vanaf 15 januari 2025) eventuele bezwaren aan het secretariaat van de zorgkassencommissie sturen. De zorgkassencommissie moet daarop uiterlijk op 4 april 2025 antwoorden. Zo niet mogen de ouderenvoorziening en het agentschap ervan uitgaan dat met de bezwaren van de ouderenvoorziening wordt ingestemd.

5.9.2 Extern beroep

Nadat het agentschap over de definitieve beslissing (uitdrukkelijk of stilzwijgend) van de zorgkassencommissie beschikt, of wanneer na vijftien werkdagen de ouderenvoorziening geen intern beroep heeft ingesteld, brengt het agentschap de ouderenvoorziening op de hoogte van haar kappa en van de berekening van de sanctie (zie verder onder punt 5). De ouderenvoorziening beschikt dan over een termijn van 3 maanden om via dagvaarding beroep in te stellen bij de Arbeidsrechtbank.

Dit beroep is niet opschortend en dient uitsluitend te worden gericht tegen het agentschap, ook al gaat het om beslissingen van de zorgkassencommissie die worden aangevochten.

Het agentschap kan een beroep doen op het betrokken team van de zorgkassencommissie in het kader van het verweer voor de arbeidsrechtbank.

S

- $\text{Kappa} = (0,6818 - 0,22)/(1-0,22) = 0,59$

Het resultaat wordt steeds afgerond op twee cijfers na de komma

6.3 FINANCIËLE WEERSLAG VAN SIGNIFICANT VERKEERD TOEPASSEN VAN DE SCHAAL

Indien de kappa kleiner is dan 0,55 moet er worden nagegaan wat de impact van de wijzigingen in de afhankelijkheidscategorieën is op het bedrag van het deel A1 van de basistegemoetkoming voor zorg. Dit wordt nagegaan door het deel A1 voor het onderzoek van de zorgkassencommissie (F1) en na het onderzoek van de zorgkassencommissie te vergelijken (F2).

- F1 = het deel A1 van de basistegemoetkoming voor zorg in de ouderenvoorziening, berekend, op basis van het aantal bewoners per afhankelijkheidscategorie op de datum van het bezoek, vóór de beslissingen van de zorgkassencommissie, en van het aanwezige personeel op de datum van het bezoek;
- F2 = het deel A1 van de basistegemoetkoming voor zorg in de ouderenvoorziening, berekend, op basis van het aantal bewoners per afhankelijkheidscategorie na de beslissingen van de zorgkassencommissie, en op basis van het aanwezige personeel op de datum van het bezoek.

Bij de vergelijking van F1 met F2 wordt een onderscheid gemaakt tussen:

1. Als de kappa kleiner is dan 0,55 maar gelijk is aan of groter dan 0,4:

- a) en het verschil tussen F1 en F2 kleiner dan of gelijk is aan 5%, dan wordt dat resultaat aan de ouderenvoorziening meegedeeld en geldt dat als een waarschuwing.

Dit kan leiden tot een nieuwe onaangekondigde controle van de bewoners binnen een termijn van een jaar na de eerste controle;

- b) en F1 groter dan F2 is met een percentage groter dan 5 %, dan wordt het bedrag van het deel A1 van de basistegemoetkoming voor zorg, **verminderd met dat percentage** gedurende een periode van zes maanden;
- c) en F1 kleiner dan F2 is met een percentage groter dan 5%, dan wordt het bedrag van het deel A1 van de basistegemoetkoming voor zorg verminderd met **5%** gedurende een periode van zes maanden, als blijkt dat de ouderenvoorziening, op de dag van de beslissingen van de zorgkassencommissie, **niet beschikte over voldoende personeel** om te beantwoorden aan de financieringsnormen ten gevolge van de beslissing van de zorgkassencommissie.

2. Als de kappa kleiner is dan 0,4:

- a) en F1 kleiner is dan F2, dan wordt het bedrag van het deel A1 van de basistegemoetkoming voor zorg gedurende een periode van zes maanden **met 5% verminderd**, als gebleken is dat de ouderenvoorziening op de dag waarop de zorgkassencommissie de beslissingen heeft genomen, niet beschikte over voldoende personeel om te beantwoorden aan de financieringsnormen ten gevolge van de beslissing van de zorgkassencommissie;
- b) en F1 groter is dan F2 met een percentage van 5% of minder, dan wordt het bedrag van deel A1 van de basistegemoetkoming voor zorg gedurende een periode van zes maanden verminderd met dat percentage, dat vermenigvuldigd wordt met 1,01;

1.

- c) en F1 groter is dan F2 met een percentage van meer dan 5%, dan wordt het bedrag van het deel A1 van de basistegemoetkoming voor zorg gedurende een periode van zes maanden verminderd met dat percentage dat vermenigvuldigd wordt met 1,5.

6.4 MEDEDELING VAN DE KAPPA EN FINANCIËLE WEERSLAG

Het agentschap bezorgt elke ouderenvoorziening het resultaat van het onderzoek door de ZKC, nl. de kappa-concordantiecoëfficiënt en indien van toepassing, de financiële sanctie.

Als er een financiële sanctie wordt toegepast, zal het agentschap het percentage van de vermindering van het deel A1 van de basistegemoetkoming voor zorg alsook het aangepaste bedrag van het deel A1 meedelen aan de zorgkassen. Die vermindering gaat in op de eerste dag van de maand die volgt op de datum van kennisgeving en geldt voor een **periode van zes maanden**.